

Tárgytematika / Course Description

Az iskolai kísérletezés módszertana

AKLB_TPTM013

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Halbritter András Albert

Félév / Semester: 2022/23/2

Beszámolósi forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 9/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A hallgatót bevezetni a kísérletezésbe, megismertetni a benne rejlő gondolkodásfejlesztő lehetőségeket. Bemutatni, hogyan lehet a kísérletezést természettudományos ismeretek tanítása mellett a tudomány logikájának megértésére is használni.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

A tantárgy leírása:

Az egységes tudományfelfogástól Snow két kultúra elméletéig. A kutató módszerek kialakulásának folyamata. Az induktív bizonyítás és az elenktikus eljárás kialakulása. A klasszikus logikai következtetések útja. A deduktív levezetések szillogizmusai. A pozitivizmus elvárásai. Az empirizmus kapcsolata a verifikáció és falszifikáció téziseivel. A paradigmák bevezetése. A paradigmák inkommensurabilitása. A paradigmafejlődés útja. Zárványtipológiák. A poszt-normál tudomány kora.

A kutatás tudományosságának feltételei, a kutatás etikai kérdései.

A kutató módszerek két fő típusának megjelenése. A megfigyelés (felfedezés) mibenlétének kérdése. Alapvető elvárások a megfigyelő módszerrel szemben. A megfigyelés és elmélet kapcsolata. Egységképzési, osztályozási, oksági, teleológiai elméletképzés. A tudomány és az áltudomány közötti különbségtétel ismerve. A hipotézisek kritériumrendszere. A kísérlet módszerének megjelenése. A kísérletezés típusai.

Deduktív kutatási stratégiák: Forráskutatás, dokumentumelemzés, tartalomelemzés. Megfigyelés.

Vizsgálat: kérdőív, interjú, attitűdvizsgálat, szociometria, teszt.

A kísérlet.

A kutató személyisége. A kutatás időpontjának, helyszínének megválasztása. A tudományos témaválasztás szempontrendszere. A tudományos anyag felkutatásának lépései.

A kutatandó probléma meghatározása, előzmények vizsgálata, hipotézis megfogalmazása, kutatási módszerek és technikák megválasztása, kutatási terv elkészítése, mintaválasztás, elővizsgálatok, kontrollvizsgálatok, adatok feldolgozása, a kutatás eredményeinek szintézise, kutatás eredményeinek publikálása.

A tudományos források típusai. Munkaterv készítésének lépései. Mintavételi eljárások: véletlen, rétegezett, csoportos, nem véletlen mintavétel. A kutatás időszaka. A kutatási eredmények disszeminációja. A tudományos közlés művészete.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Beszámolási forma: évközi jegy

Kísérlet bemutatása

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Majoros, P. (2006): A kutatómódszertan alapjai: Tanácsok, tippek, trükkök (nem csak szakdolgozat-íróknak). Perfekt Kiadó, Budapest (ISBN 978 963 394 584 1)

Tomcsányi P. (2000): Kutatómódszertan. SZI-OMMI, Gödöllő-Budapest

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_2A_22_Gregor_Aniko-Koltai_Julia-Szekelyi_Marta_Feladatgyujtemeny_a_tarsadalomkutatás_modszertanaho/ch15.html

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010_0020_alkalmazott_magyar/8_sklk_reliabilits_s_megbzhatsg.html